

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 14. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 22/00, 102/09 i 54/10), člana 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 61/06) i člana 12. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 103/08), izdajem

IZVJEŠTAJ O PREGLEDU GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2010. GODINU **LIBERALNO DEMOKRATSKE STRANKE BiH**

Broj: 03-07-6-464/11
Sarajevo, 08.05. 2012. godine

SADRŽAJ:

MIŠLJENJE REVIZORA	3
1. UVOD	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA	5
Predmet pregleda i kontrole	5
Cilj pregleda i kontrole	5
Obim pregleda i kontrole	5
4. PREDHODNE KONTROLE I REVIZIJE	5
5. NALAZI I PREPORUKE	5
5.1. NALAZI	5
5.2. PREPORUKE	8

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je pregled finansijskih izvještaja Liberalno demokratske stranke BiH i to: godišnjeg finansijskog izvještaja za 2010. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere Općih izbora održanih u oktobru 2010. godine.

Rukovodstvo stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka i uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Pregled smo obavili u skladu sa revizijskim standardima primjenjivim na angažmanu u pregledu. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i izvršimo pregled da bi dobili umjerenu pouzdanost da stranka nije značajno kršila odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregled je ograničen na kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke i primjenu analitičkih procedura na podacima iz finansijskih izvještaja, pa prema tome ne obezbjeđuje pouzdanost koja bi se dobila izvršenom revizijom u prostorijama stranke.

Na osnovu našeg pregleda utvrđeno je sljedeće:

Liberalno demokratska stranka BiH nije ispoštovala odredbe člana 8. stav (1) i člana 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregledom, odnosno kontrolom finansijskog izvještaja, osim gornje napomene nismo zapazili ništa značajno što bi ukazalo na nedostatke u finansijskom izvještaju ili na finansiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka niti na finansiranje troškova izborne kampanje suprotno odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled finansijskih izvještaja Liberalno demokratske stranke BiH i to: godišnjeg finansijskog izvještaja za 2010. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora održanih u oktobru 2010. godine.

Pregled i kontrola finansijskog izvještaja su provedeni u skladu sa članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 61/06) i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka («Službeni glasnik BiH», broj: 103/08).

Zbog činjenice da nije obavljena revizija u prostorijama političke stranke, postoji velika mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja Liberalno demokratska stranka BiH je ostvarila prihode u iznosu od 57.246,30 KM, čija struktura je data u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Vrsta prihoda	Iznos u KM	Učešće u uk.prih. %
1	Članarina	814,00	1,43%
2	Prilozi fizičkih lica	18.000,00	31,44%
3	Prilozi pravnih lica	100,00	0,17%
4	Prihodi od imovine	0,00	
5	Prihodi od pr.lica	0,00	
6	Prihodi od poklona	0,00	
7	Prihodi iz budžeta	38.332,30	66,96 %
	Ukupni prihodi:	57.246,30	100,00 %

U godišnjem finansijskom izvještaju Liberalno-demokratska stranka BiH je iskazala ukupne rashode u iznosu od 32.276,79 KM¹.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke: Liberalno demokratska stranka BiH. Skraćeni naziv stranke je LDS BiH.

Politička stranka je registrovana 03.07.2000. godine kod Kantonalnog suda u Sarajevu pod brojem R-1-2/00.

Sjedište političke stranke je u Sarajevu, ulica Maršala Tita 9a.

Za zastupanje stranke u 2010. godini bio je ovlašten Bojan Zec Filipović, predsjednik stranke i Edin Šehić, osoba ovlaštena za podnošenje finansijskih izvještaja za 2010. godinu.

Organizacionu strukturu Liberalno demokratske stranke BiH, prema podacima iz finansijskog izvještaja, čine:

- Centralni ured,
- Mladi liberali i
- 22 općinska odbora.

¹ U dostavljenom finansijskom izvještaju Stranka je ukupne rashode iskazala u iznosu od 29.754,32 KM, naknadno stranka je dostavila Obrazac 4-1 za troškove OO LDS BiH Donji Vakuf u iznosu 2.522,47 KM.

3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Predmet pregleda i kontrole je godišnji finansijski izvještaj Liberalno demokratske stranke BiH za 2010. godinu i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata općih izbora održanih u oktobru 2010. godine.

Cilj pregleda i kontrole je da revizor na bazi finansijskog izvještaja pokuša da ustanovi da li je Liberalno demokratska stranka BiH u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka. Ukoliko revizor na bazi kontrole finansijskog izvještaja utvrdi određena kršenja Zakona, ocjenjuje da li je potrebno izvršiti reviziju u prostorijama političke stranke da bi mogao izraziti mišljenje o tome da li se stranka finansirala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.

Obim pregleda i kontrole finansijskih izvještaja Liberalno demokratske stranke BiH obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava, sa posebnim naglaskom na priloge fizičkih, prihode iz budžeta kao i troškova predizborne kampanje

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

U prethodnom periodu izvršena je revizija godišnjeg finansijskog izvještaja Liberalno demokratske stranke BiH za 2006. godinu, a za 2007. i 2008. godinu izvršeni su pregledi godišnjih finansijskih izvještaja i izdati su izvještaji o pregledu. Za 2009. godinu izvršena je revizija godišnjeg finansijskog izvještaja Liberalno demokratske stranke BiH i izdat izvještaj o reviziji sa nalazima, mišljenjem i preporukama revizora, da stranka treba postupati u skladu sa odredbama člana 4. stav (2), člana 6., člana 8. stav (1) i člana 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Nerealizovane preporuke

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2010. godinu, utvrđeno je da politička stranka nije ispoštovala preporuke koje su date u izvještaju o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2009. godinu, a odnose se na član 8. stav (1) i član 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka..

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 NALAZI

- a) **Na osnovu obavljenog pregleda i kontrole godišnjeg finansijskog izvještaja utvrđeno je da je Liberalno demokratska stranka BiH prekršila odredbe člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.**

Stranka, odnosno njenih sedam (7) organizacionih dijelova, bez naknade je koristila poslovne prostorije općinskih organa uprave, što nije u skladu sa odredbama člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- Centrala Liberalno demokratske stranke BiH je na osnovu Ugovora o zakupu poslovnih prostorija, zaključenim 25.05.2005. godine sa Službom za zajedničke poslove Federacije BiH, koristila poslovni prostor površine 82,55 po cijeni koja je ugovorena u iznosu od 10,00 KM po

- m². Obzirom da stranka nije plaćala zakupninu, ostvarila je zabranjeni prilog u iznosu od 5.070,00 KM.
- Općinskom odboru Liberalno demokratske stranke BiH Ilijaš je Ugovorom broj: 05-23-2145/03 od 02.06.2003. godine, dodjeljen na korištenje bez naknade, prostor površine 16,53 m² u poslovnoj zgradi Općine Ilijaš. Na osnovu Odluke o načinu i visini plaćanja zakupnine poslovnih prostora na području Općine Ilijaš („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 2/00), kojom je utvrđena cijena poslovnog prostora na području Ilijaša za neprofitabilne i humanitarne organizacije u iznosu od 8,00 KM/ m² može se pouzdano utvrditi da mjesečna zakupnina poslovnog prostora koji koristi Liberalno demokratska stranka BiH iznosi 132,24 KM, odnosno 1.586,90 KM godišnje. Time što ova politička stranka nije platila zakupninu za korištenje navedenog poslovnog prostora, u 2010. godini je ostvarila zabranjen prilog u iznosu od 1.586,90 KM.²
 - Općinskom odboru Liberalno demokratske stranke BiH Sanski Most je Rješenjem broj: 03-23-8-2613/01 od 30.10.2001. godine, dodjeljen na korištenje bez naknade, prostor površine 20 m² u poslovnoj zgradi Općine Sanski Most. Na osnovu Odluke o načinu plaćanja zakupa poslovnih prostora na području Općine Sanski Most („Službeni glasnik Općine Sanski Most“, broj 6/07), kojom je utvrđena cijena poslovnog prostora na području Sanskog Mosta za poslovne prostore površine do 25m² sa cijenom od 12,00 KM/m² može se pouzdano utvrditi da mjesečna zakupnina poslovnog prostora koji koristi Liberalno demokratska stranka BiH iznosi 240,00 KM, odnosno 2.880,00 KM. godišnje. Time što ova politička stranka nije platila zakupninu za korištenje navedenog poslovnog prostora, u 2010. godini je ostvarila zabranjen prilog u iznosu od 2.880,00 KM.³
 - Općinskom odboru Liberalno demokratske stranke BiH Donji Vakuf je dodjeljen na korištenje bez naknade, prostor površine 15 m² u poslovnoj zgradi Općine Donji Vakuf.⁴

Pored navedenih, poslovne prostore Općina bez naknade su koristili sljedeći općinski odbori Liberalno demokratske stranke BiH: Jablanica⁵, Gračanica koristi prostor Općine Gračanica od 01.06.2010. godine,⁶ i Lukavac⁷.

b) Na osnovu obavljenog pregleda i kontrole godišnjeg finansijskog izvještaja utvrđeno je da je Liberalno demokratska stranka BiH prekršila odredbe člana 11. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, jer nije uspostavila potpune evidencije o svojim prihodima.

Uvidom u dokumentaciju koju su na zahtjev Centralne izborne komisije BiH dostavile opštine, utvrđeno je da stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila evidencije o prihodima koje su u 2010. godini ostvareni iz budžeta Opštine Novi grad Sarajevu u iznosu od 2.921,39 KM.

Stranka je prihode iz budžeta, ostvarene iz četiri opštine, u finansijskom izvještaju iskazala u manjem iznosima za 11.770,00 KM i to: prihod iz budžeta Opštine Sanski Most u iznosu manjem za 9.700,00 KM, Opštine Jablanica manje za 1.541,00 KM, Opštine Ilidža manje za 388,00 KM, i Opštine Dobož-Istok manje za 141,00 KM.

c) Stranka nije ispoštovala odredbe člana 11. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.⁸

² Akt Općine Ilijaš broj: 04/1-14-1873/11 od 04.04.2011. godine.

³ Akt Općine Sanski Most broj: 03-23-8-513/11 od 30.03.2011. godine.

⁴ Akt Općine Donji Vakuf broj: 02-05-00770/11 od 04.04.2011. godine.

⁵ Akt Općine Jablanica broj: 01-07-583-1/11 od 07.04.2011. godine

⁶ Akt Općine Gračanica od 02-14-01017/11 od 04.04.2011. godine (prostor površine 12 m² koristi koalicija LDS BiH i SDU).

⁷ Akt Općine Lukavac broj: 08-14-536/11 od 20.04.2011. godine

Finansijski izvještaj nije popunjen u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

- (1) U finansijskom izvještaju stranka nije iskazala prihode iz budžeta u iznosu od 14.691,39 KM, koje je ostvarila iz budžeta: Opštine Novi grad Sarajevo od 2.921,39 KM, Opštine Sanski Most u iznosu od 9.700,00 KM, Opštine Jablanice u iznosu od 1.541,00 KM, Opštine Ilidža u iznosu od 388,00 KM i Opštine Doboj –Istok u iznosu od 141,00 KM.
 - Takođe ni obrasci 4-1 (režijsko administrativni troškovi) i 4-2 (troškovi reklame i propagande) nisu dostavljeni u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 61/06). Na obrascu 4-1 nisu iskazani troškovi po vrstama, što je suprotno odredbama člana 21. Pravilnika. Obrazac 4-2 nije pravilno popunjen, odnosno na istom troškovi nisu iskazani po vrstama troškova kako je propisano odredbama člana 22. tačka b) pomenutog Pravilnika.
- (2) Služba za reviziju je utvrdila da je politička stranka LDS BiH u obrascu 5-2 finansijskog izvještaja - Ostala dugovanja na dan 31.12.2010. godine iskazala obaveze prema dobavljačima u iznosima koji su veći ili manji od stvarnih obaveza, čime je prekršila odredbe člana 23. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.
 - U finansijskom izvještaju koji je dostavila Centralnoj izbornoj komisiji BiH, politička stranka je iskazala obaveze prema ostalim dobavljačima iz ranijih godina u iznosu od 51.522,62 KM. Uvidom u poslovne knjige, utvrđeno je da stranka nema potpune i tačne evidencije o dobavljačima niti o pojedinačnim iznosima obaveza koje je u pomenutom iznosu iskazala u finansijskom izvještaju
 - Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja, nedvosmisleno je utvrđeno da je politička stranka LDS BiH u finansijskom izvještaju iskazala obaveze u većem iznosu za 47.663,31 KM, te je prekršila odredbe člana 23. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.
 - Stranka je u finansijskom izvještaju iskazala obavezu prema Službi zajedničkih poslova institucija BiH u iznosu od 46.959,23 KM. Na zahtjev Centralne izborne komisije BiH akt broj: 03-07-6-464-21/11 od 26.09.2011. godine, pomenuta Služba dostavila je obavijest u kojoj navodi da nema nikakvih potraživanja od LDS BiH.⁹
 - Stranka je iskazala obavezu prema pravnom licu R&S doo Sarajevo u iznosu od 352,04 KM, pravno lice je u svojoj obavijesti od 05.10.2011. godine, koju je dostavila na zahtjev CIK BIH navelo da nema potraživanja od stranke.¹⁰
 - Stranka je iskazala obavezu prema JU Federalna novinska agencija FENA u iznosu od 500,00 KM. JU FENA u svojoj obavijesti od 29.09.2011. godine, navodi da nema nikakvih potraživanja od stranke.¹¹
 - Stranka je u finansijskom izvještaju iskazala obavezu prema pravnom licu VIA MEDIA Sarajevo u iznosu od 20.925,45 KM. Na zahtjev Centralne izborne komisije BiH akt broj: 03-07-6-464-23/11 od 26.09.2011. godine, pomenuto pravno lice dostavilo je obavijest broj : 41-IX-11 od

⁸ U skladu sa odredbama člana 11. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka, stranka je obavezna podnositi finansijski izvještaj u formi koju odobri Centralna izborna komisija BiH. Sadržaj, forma, način i drugi detalji izvještavanja uređeni su Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 61/06).

⁹ Akt Službe za zajedničke poslove Institucija BiH broj: 06 III-16-3-2209-1111 od 30.09.2011. godine.

¹⁰ Akt R&S doo Sarajevo od 06.10.2011.godine.

¹¹ Akt Fene Sarajevo broj: 546/11 od 29.09.2011. godine.

05.10. 2011. godine sa presudom Općinskog suda u Sarajevu br. 09 65 Ps 014698 Ps od 17.04.2009. godine. Pomenutom Presudom je presuđeno da LDS BiH duguje pomenutoj firmi iznos od 28.125,45 KM. Stranka je iskazala obavezu prema VIA MEDIA u iznosu od 20.925,45 KM, odnosno manje za 7.200,00 KM.

Troškovi izborne kampanje

Liberalno demokratska stranka BiH je postupila u skladu sa odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, odnosno u svrhu izborne kampanje je potrošila 8.378,99 KM.

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM¹² po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH. Prema podacima Centralne izborne komisije BiH, Liberalno demokratska stranka BiH je mogla potrošiti 933.952,78 KM.

5.2. PREPORUKE

Preporučuje se Liberalno demokratskoj stranci Bosne i Hercegovine da se pridržava odredbi Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da se ne finansira iz izvora koji su političkim strankama u skladu sa odredbama članom 8. stav (1) Zakona zabranjeni,*
- *da u skladu sa odredbama člana 11. stav (1) ovog Zakona uspostavi potpune, tačne i blagovremene evidencije o svim prihodima i rashodima, i*
- *da finansijske izvještaje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH u skladu sa odredbama člana 11. stav (3) Zakona, odnosno u formi propisanoj Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.*

KOMENTAR

U ostavljenom roku, Liberalno demokratska stranka BiH dostavila je odgovor na Preliminarni izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2010. godinu i postizbornog finansijskog izvještaja-Opšti izbori 2010. godine. Stranka je uz odgovor dostavila i popunjene obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja i to : 3-a (prilozi fizičkih livca) i 3-b (prilozi pravnih lica) za nivo stranke. Primjedba koja se odnose na nerearno iskazane obaveze stranke, nije opravdana iz razloga što prema Zakonu o računovodstvu i reviziji BiH, pravno lice ima obavezu da svake poslovne godine na dan 31.12 izvrši knjigovodstveno savnjivanje svojih obaveza i potraživanja.

Služba za reviziju je sve argumentovane primjedbe Liberalno demokratske stranke BiH uvažila i u tom dijelu izmijenila nalaze.

Mr. Hasida Gušić, šef Službe za reviziju

Nevenko Andan, revizor

¹² Član 15.10 stav 2. Izbornog zakona BiH propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika opštine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine opštine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.